Try this at home

Thuis via YouTube de stof bekijken en de les benutten voor vragen en uitleg. Flipping the classroom heet het, maar hoe pak je het aan? Vijf tips van flippers.

Door **Jenne Jan Holtland** | Beeld **Najib Nafid** en **Antonia Hrastar**

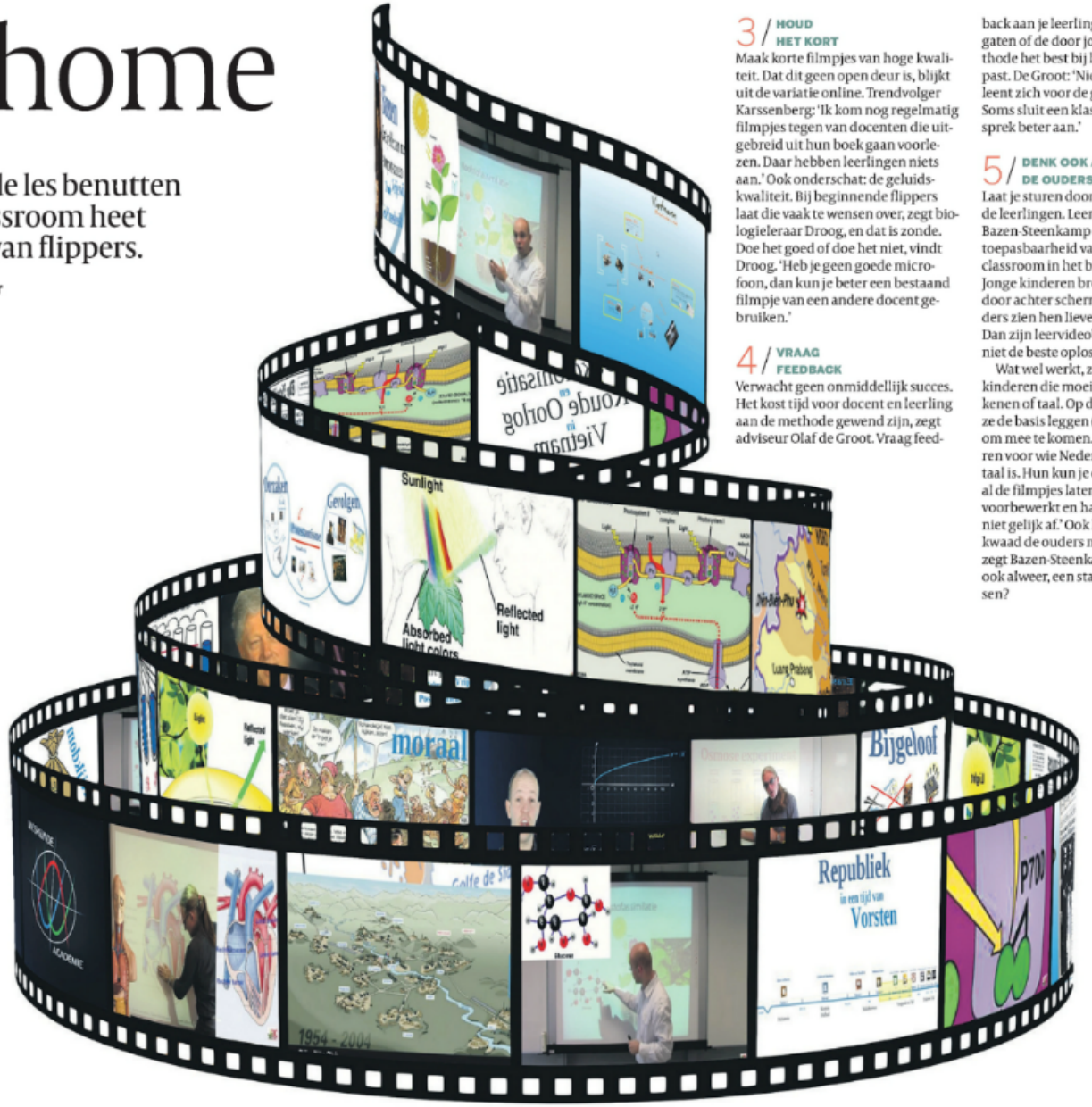

'Woah dude, dit is kapot handig, thanks!', schrijft TheBannedOne. Iemand met het alias Tarek A sluit zich daarbij aan: 'Allememaggies, dit is nog eens handig als je morgen een tentamen hebt.' Geschiedenisdocent Jelmer Evers (39) kan tevreden zijn. Zijn filmpje over de dekolonisatie van Indochina is bijna 40 duizend keer bekeken en levert hem een waslijst aan dankbetuigingen op. 'Flipping the classroom' heet het concept: het flippen, omdraaien, van huiswerk en instructie. Leerlingen nemen de stof thuis tot zich via YouTube of andere websites, zodat de docent de les kan reserveren voor individuele vragen en begeleiding.

Groot voordeel is dat leerlingen in hun eigen tempo kunnen werken. Stukje uitleg gemist over fotosynthese? Spoel gewoon het filmpje even terug. Dat mag ideaal klinken, maar menig docent is over de methode gestruikeld. Hoe ga je te werk? Vijf tips van overtuigde flippers.

1 / FILMPJES ZIJN NIET HET BELANGRIJKST

Maak de filmpjes niet heilig. Ze zijn ondergeschikt aan de uitwerking in de les, zegt Olaf de Groot van het onderwijsadviesbureau APS. 'In de les blijkt pas wat er van de filmpjes is blijven hangen. Kunnen leerlingen de stof uit de filmpjes toepassen?' Het toetsen van die kennis kan met een simpele overhoring, maar het kan ook creatiever. De Groot: 'Ik ken docenten die hun leerlingen een quiz of een game laten maken. En je hebt interactieve leeromgevingen zoals Socrative en Kahoot.'

2 / NEEM VOORAL EXAMENKLASSEN

Doe het alleen als je leerlingen de noodzaak ervan inzien. Menig 14-jarige heeft niet de discipline om de filmpjes van Enzo Knol te verruilen voor die van hun scheikundeleraar, dus er moet wel iets op het spel staan. 'Daarom werkt dit het best bij eindexamenklassen', zegt trendvolger Willem Karssenberg, die scholen adviseert op ict-gebied. 'Leerlingen in 6-vwo of 5-havo weten precies aan welke eisen ze moeten voldoen en kunnen via de filmpjes hun kennis aanvullen.'

Heb je geen eindexamenklas, dan zul je de leerlingen op een andere manier moeten overtuigen. Biologieleraar en ervaren flipper Frans Droog: 'Leg de methode zo uit dat leerlingen er blij mee zijn. Zeg bijvoorbeeld: voortaan krijgen jullie minder huiswerk. Een paar filmpjes, dat is alles. De rest doen we in de klas.'

3 / HOUD HET KORT

Maak korte filmpjes van hoge kwaliteit. Dat dit geen open deur is, blijkt uit de variatie online. Trendvolger Karssenberg: 'Ik kom nog regelmatig filmpjes tegen van docenten die uitgebreid uit hun boek gaan voorlezen. Daar hebben leerlingen niets aan.' Ook onderschat: de geluidskwaliteit. Bij beginnende flippers laat die vaak te wensen over, zegt biologieleraar Droog, en dat is zonde. Doe het goed of doe het niet, vindt Droog. 'Heb je geen goede microfoon, dan kun je beter een bestaand filmpje van een andere docent gebruiken.'

4 / VRAAG FEEDBACK

Verwacht geen onmiddellijk succes. Het kost tijd voor docent en leerling aan de methode gewend zijn, zegt adviseur Olaf de Groot. Vraag feedback aan je leerlingen en houd in de gaten of de door jou gekozen methode het best bij het onderwerp past. De Groot: 'Niet ieder thema leent zich voor de geflipte methode. Soms sluit een klassikaal groepsgesprek beter aan.'

5 / DENK OOK AAN DE OUDERS

Laat je sturen door de behoeften van de leerlingen. Leerkracht Manuela Bazen-Steenkamp onderzocht de toepasbaarheid van flipping the classroom in het basisonderwijs. Jonge kinderen brengen al veel tijd door achter schermen, zegt zij en ouders zien hen liever buiten spelen. Dan zijn leervideo's als huiswerk niet de beste oplossing.

Wat wel werkt, zijn filmpjes voor kinderen die moeite hebben met rekenen of taal. Op die manier kunnen ze de basis leggen ('pre-teaching') om mee te komen. 'Denk aan kinderen voor wie Nederlands de tweede taal is. Hun kun je de dag voor de les al de filmpjes laten zien. Dan zijn ze voorbewerkt en haken ze in de les niet gelijk af.' Ook kan het geen kwaad de ouders mee te laten kijken, zegt Bazen-Steenkamp. Hoe ging dat ook alweer, een staartdeling oplossen?